

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951", i Brorson, Hans Adolph: *Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951*, 1951-56, s. XX. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson01-shoot-idm140726737564000/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Troens rare Klenodie, 1.-2. del. - 1951

XX

andre end Brorson skulle have haft interesse af her at tilvejebringe større troskab mod originalen? Hvis det havde drejet sig om at give linien mere velklang, kunne en sætler tænkes at have stillet de to ord om; men det modsatte er snarest tilfældet, så retfælsen skyldes sikkert den, der havde myndighed til at lade det formelle træde tilbage for højere hensyn. Når man tænker efter, ser man for øvrigt også, at originalen og J⁴ vel nok har den dybeste mening, så sandt som det, at jeg selv bliver reven løs fra kødets lyst, må være noget større end, at lysten rives fra mig.

Det må da siges at være velbegrunder, når J⁴ her — ligesom for øvrigt også hos Arlaud — er valgt som tekstgrundlag. Selvfølgelig havde også den fremgangsmåde været mulig, at man valgte den af de senere udgaver, som man anså for den sidste fra Brorsons levetid. Derfor kunne anføres, at man fik alle ændringer med, som han kunne tænkes at have ønsket eller billigt. Men man havde i så fald undladt at tage hensyn til, at J⁴ er den sidste udgave, om hvilken vi — gennem dateringen 1752 — har fuld sikkerhed for, at den er fra digterens tid. Ved J⁵⁻⁶ har man, som vi har set, sandsynlighed, ved J⁷ kun mulighed. Ved at vælge J⁴ bliver vi altså på den faste grund. For øvrigt findes der i de senere udgaver måske knap nogen ændring, som med rimelighed kan tilskrives et personligt indgreb fra Brorsons side.

Valget af J⁴ udelukker naturligvis ikke rettelser på punkter, hvor denne udgaves ufuldkommenheder gør sig gældende. I følgende tilfælde er tekstgrundlaget fraveget:

1. Oplagte trykfejl er rettet i teksten: tekstgrundlagets form anføres da i apparatet, med mindre det drejer sig om ubetydeligheder.

2. Ved afvigelser fra førstetrykket, hvor der vel ikke er fremkommet noget formelt eller indholdsmæssigt umuligt, men hvor det er lettere at antage en misforståelse eller forvanskning fra sætlerens side end en rettelser af forfatteren, er førstetrykkets læsemåde optaget i teksten (med retskrivning fra J⁴), og tekstgrundlagets form er henvist til apparatet. Dette gælder særlig brugen af bindestreg i løst sammensatte ord. Tønderhefterne

XXI

har nemlig en vilkårlig brug af bindestreg, også i tilfælde, hvor der ikke kan være tale om sammensætninger. Denne brug søgtes indskrænket og normaliseret i de senere udgaver; men af og til har disse også udeladt bindestreg mellem ord, som det er rimeligst at opfatte som sammensatte. I sådanne tilfælde er første-trykkets bindestreg genindsat i nærværende udgave.

3. I tekstgrundlagets tegnsætning og brug af store bogstaver har man lempeligt forsøgt at bringe orden, som regel uden angivelse i apparatet. Den vekslende skrivemåde *GUd* og *Gud* er bibeholdt, dog således, at ordet skrives ens inden for den enkelte salme.

4. En betragtning af førstetrykkene kan give grundlag for den formodning, at Brorson har tilstræbt ortografiske rim. Disse er på sine steder bortfaldet i J⁴ ved moderniseringen af retskrivningen, og nærværende udgave har da genindsat de oprindelige former i rimordene. —

Noteapparatet i nærværende udgave er ordnet sådan, at den øverste note angår det tekstkritiske. Her angives ved hver salme de tekstvidner, hvori den findes, f. eks. *GJ¹⁻⁷ 5*: i salmeheftet G samt i alle 7 udgaver af »Troens rare Klenodie«. Dernæst varianterne, således at det (de) pågældende ord i teksten nævnes, efterfulgt af en skarp parentes, og derpå den afvigende læsemåde samt de tekstvidner, der har den, f. eks. *lysets] lysens BJ¹⁻⁷*, hvilket vil sige, at salmeheftet B og udgaverne J^{1,2,3} af »Troens rare Klenodie« læser *lysens*. Praktisk talt alle varianter undtagen de ortografiske er medtaget, og mange vender derfor stadig tilbage. Ved at betragte dem er læseren i stand til selv at danne sig et indtryk af de forskellige udgavers ejendommelighed.

Den nederste note angår salmernes oprindelse og indhold. Her meddeles ved hver salme, om den er original eller oversat, og i sidste tilfælde, hvem forfatteren er, samt hvor den findes i Johann Hermann Schraders *Vollständiges Gesang-Buch, 1731* (»Tøndersalmebogen«, her betegnet som Schr.), hvorfra Brorson må antages at have hentet så godt som alle sine oversatte